

Situatie 1:

Team overbelast, hoe krijg je ze mee?

Het team ervaart een hoge werkdruk en voelt geen directe noodzaak om te werken aan gendergelijkheid. Je wilt dit thema toch op een laagdrempelige manier oppakken, zodat het bijdraagt aan gelijke kansen voor alle leerlingen, zonder het team extra te belasten.

Praktische tips

Check-in's: Gebruik korte momenten in teamvergaderingen om bewustwording te stimuleren. Creëer draagvlak voor dit thema door jouw team mee te nemen in het belang van dit onderwerp.

Kleine stappen: Laat positieve en diverse rolmodellen zien in lesmateriaal en je eigen gedrag. Het zien van positieve en diverse rolmodellen gaat heersende gendernormen tegen. Leerlingen krijgen een breder beeld van wie ze (kunnen) zijn en hoe anderen zijn. Als onderwijsprofessional kun je een rolmodel zijn voor leerlingen, maar in lesstof kun je ook een breed scala aan andere rolmodellen laten zien.

Check je eigen overtuigingen: Doe eerst zelf en laat vervolgens je team IAT-tests doen via Harvard (<https://implicit.harvard.edu/implicit/netherlands/>) om eigen automatische associaties te onderzoeken. Bespreek daarna samen wat opviel en hoe dit je concrete handelen binnen de school beïnvloedt.

Werk aan bewustwording: Als je weet wat jouw overtuigingen zijn en die van jouw team, kun je er samen aan werken om jullie hiervan bewust te zijn en te blijven, zodat jullie leerlingen als gelijkwaardig zien en hen gelijke kansen bieden. Mouisie heeft een filmpje die jullie op weg helpen bij bewustwording.

Situatie 2:

Hoe bespreek je gendergelijkheid in de klas?

Het team voelt zich onzeker en heeft te weinig kennis over gendergelijkheid. Leraren vinden het lastig om het onderwerp te bespreken en vermijden het, waardoor waardevolle leermomenten in de klas verloren gaan.

Veilige cultuur: Begin teamgesprekken met concrete vragen: wat vinden jullie moeilijk en waar willen jullie tips over? Creëer een cultuur waarin fouten maken mag en elk leermoment telt.

Intervisie: Plan regelmatige intervisiebijeenkomsten rondom lastige klassensituaties. Gebruik verschillende voorbeelden: succesvolle lessen, uitdagende situaties en incidenten rond genderstereotypen of discriminatie. Dit maakt het leren concreet en toepasbaar.

Training voor/over schurende gesprekken: Gebruik externe expertise en trainingen, bijvoorbeeld via het Expertisepunt Burgerschap: <https://schurendegesprekken.expertisepuntburgerschap.nl/>

Lees je in over het onderwerp: Bestudeer samen de gespreksleidraad 'Maatschappelijk gevoelige onderwerpen bespreken in de klas': <https://www.schoolnveiligheid.nl/product/gespreksleidraad-maatschappelijk-gevoelige-onderwerpen/>

Situatie 3:

Hoe zorg je voor een gezamenlijke aanpak?

Het team voelt zich onzeker en heeft te weinig kennis over gendergelijkheid. Leraren vinden het lastig om het onderwerp te bespreken en vermijden het, waardoor waardevolle leermomenten in de klas verloren gaan.

Ruimte voor iedereen: Maak ruimte voor individuele normen, waarden en opvattingen binnen het team.

Individuele verbinding: Creëer verbinding door individueel contact te maken met leraren, zodat je weet wat iedereen in jouw team belangrijk vindt en iedereen zich gezien voelt.

Gedragen visie: Betrek het team bij het vormen van een gezamenlijke visie en laat het team hun professionele identiteit hierin vooropstellen.

Een veilig gesprek: Organiseer veilige, eventueel begeleide gesprekken over gendergelijkheid. Hierin kunnen teamleden zich respectvol uitspreken over hun denkbeelden rondom gendergelijkheid. Neem hier altijd het grotere goed in mee: een veilige school voor alle leerlingen om zichzelf te kunnen zijn. Om het veilig bespreekbaar te maken kun je gebruik maken van het stappenplan voor een veilig gesprek en het spel Gedragen Gedrag.

Situatie 4:

Hoe ga je om met de zorgen van ouders?

Soms hebben ouders zorgen tegenover het thema gendergelijkheid. Dit kan het partnerschap tussen school en ouders onder druk zetten en het lastig maken om het thema effectief in de klas of school te verankeren.

Duidelijke communicatie: Investeer in een sterk partnerschap met ouders door open, respectueel en transparant te communiceren. Licht ouders tijdig en duidelijk in over het waarom en hoe van de aanpak rond gendergelijkheid, en benadruk de gezamenlijke doelen.

Koppeling met schoolwaarden: Verbind gendergelijkheid expliciet aan de bredere schoolvisie op diversiteit, inclusie en gedeelde waarden, zodat ouders begrijpen waar de school voor staat.

Openheid en grenzen: Neem vragen, zorgen en emoties van ouders serieus, maar wees duidelijk over grenzen en consequenties. Voer lastige gesprekken bij voorkeur samen met een collega of begeleider en laat als schoolleider zien dat je achter je team staat.

Grensoverschrijding: Spreek ouders direct aan op grensoverschrijdend gedrag en beëindig het gesprek indien nodig. Plan een vervolggesprek op een rustiger moment, eventueel met begeleiding. Zorg ervoor dat teamleden zich gesteund voelen en voer gesprekken met ouders waar mogelijk altijd met z'n tweeën.

Situatie 5:

Omgaan met weerstand bij leerlingen

Leerlingen kunnen weerstand ervaren tegen het thema gendergelijkheid, mede beïnvloed door maatschappelijke en online stromingen. Dit kan het moeilijk maken om het thema structureel te verankeren in het curriculum en de schoolcultuur.

Ken je leerling: Weet wat er leeft onder leerlingen en investeer in verbinding. Door inzicht te hebben in hun leefwereld, achtergrond en overtuigingen krijg je beter zicht op waar weerstand vandaan komt en hoe je het gesprek open kunt houden.

Leraar-leerling relatie: Stimuleer leraren om te werken aan een veilige en warme relatie met leerlingen. Dit bevordert openheid en maakt het makkelijker om spanningen en weerstand gezamenlijk te bespreken.

Vergroot empathie: Gebruik verhalen en ervaringen van gemarginaliseerde groepen, bijvoorbeeld via films, theater of casussen. Door perspectiefwisseling leren leerlingen zich inleven in anderen. Leg daarbij de nadruk op gedeelde waarden zoals gelijkheid, vrijheid en solidariteit.

Gemeenschappelijke waarden: Plaats genderongelijkheid in de context van bredere vormen van discriminatie en kansen-ongelijkheid. Door het thema integraal te benaderen, begrijpen leerlingen dat het onderdeel is van een groter vraagstuk rondom rechtvaardigheid en inclusie.